

Naša Karlova Ves

Pre tých, ktorí sa neboja čítať, písať a premýšľať

september 2018

nasakarlovaves@gmail.com

Milí čitatelia,

trúfla som si zmeniť oslovenie, lebo po posledných mesiacoch a spúste hodín strávených priamo na ulici s istotou vieme, že medzi Karlovešťanmi máme mnoho pravidelných čitateľov. Naozaj sa tešíme, že vás zaujímajú naše postrehy a komentáre.

Vážení Karlovešťania, milí naši čitatelia, prečo sme teda boli na ulici? Vyžiadala si to skutočnosť, že ak sa chceme v novembrových voľbách opäť uchádzať o dôveru karloveských voličov a nechceme sa zároveň zaviazat žiadnej politickej strane, museli sme si nevyhnutne vyzbierať petíciu na podporu svojej kandidatúry. Každý zvlášť a každý to musel zvládnuť do 60 dní pred dňom komunálnych volieb.

Verte, že nie je vôbec ľahké stať na rozpalenej ulici alebo námestí, premôcť ostych a žiadať

od okoloidúcich, prevažne neznámych ľudí, chvíľu času a ešte prejav dôvery vo forme podpisu k tomu. Nenechali sme sa odradiť touto prekážkou a urobili sme dobre. Vďaka vášmu pochopeniu sa nám podarilo získať potrebnú podporu a môžeme sa tak plnohodnotne zapojiť do volebnej súťaže. Teraz nastala chvíľa, kedy sa vám môžem za seba i za svojich spolukandidátov veľmi pekne poďakovať. Najmä na zastávke Molecova bolo očividné, že sa mnohí vraciate veľmi unavení z práce a že už túžite byť doma. Tým, ktorí ste nám tu venovali svoj podpis, sa preto chceme špeciálne poďakovať a dobre si to budeme pamätať. Treba sa zvlášť poďakovať aj rodičom s malými deťmi, ktorí nám trpezlivo podpísali často viacero hárkov, hoci sa im v kočíku alebo pod nohami mrvili ratolesti.

Táto nepríjemná procedúra mala však aj dobré stránky. Osobný kontakt so stovkami ľudí

nás prekvapujúco povzbudil a presvedčil, že sa to oplatí a že naša námaha nie je márna. Z vlastnej skúsenosti teraz vieme, že sa mnohí živo zaujímajú o Karlovu Ves, že máme spoločné bolesti, spoločné obavy, že poznáte aj naše slabosti a naše hranice, a napriek tomu sa na nás spoliehate. Napokon aj to, že vydávanie tohoto občasnika má zmysel, lebo ho čítate. Mnohí využili príležitosť tohto osobného stretnutia a pripomenuli nám svoje problémy. V týchto chvíľach sú už kandidátne listiny odovzdané úradom a pre uchádzačov nastáva čas predvolebného zápolenia. Aké bude, záleží aj na nás. Dúfam, že férové a čestné. Všetko ostatné máte v rukách vy.

S úctou

Dana Čahojová
starostka Karlovej Vsi

Tri groše

S nimi hospodáril kopáč v rozprávke. Sumu proporcionálne delil na spotrebu, investície a starostlivosť o predchádzajúcu generáciu. Predbehol súčasnú spoločnosť. Nemyslím jednotlivé rodiny, ale štát. Ten v starostlivosti o mladú generáciu, seniorov, či inak odkázané osoby neprimerane šetrí. Platy sociálnych pracovníkov, učiteľov, vychovávateľov a zdravotného personálu sú toho dôkazom. Štát preferuje zariadenia kasárenského typu. Viacpostel'ové spálne, spoločné stravovanie a svet ohraničený vrátnicou...

Aj odkázaný človek je predovšetkým ľud. Aská bytosť a má nielen telesné potreby. Prirodzeným ľudským prostredím je rodina. Preto má byť starostlivosť o seniorov predovšetkým v ich obydli. Ak už to nie je možné, tak v zariadeniach rodinného charakteru. Že je to hudba budúcnosti? Opak je pravdou.

Oddelenie sociálnych vecí miestneho úradu umožnilo poslancom v minulom roku navštíviť viacero zariadení pre seniorov v Bratislave aj širšom okolí. A tak sme na vlastné oči mohli vidieť, že neďaleko - v Rakúsku spomínané zariadenia jestvujú. Majú 80 až 100 klientov. Ich „rodinnosť“ tkvie v organizácii a vzájomných vzťahoch. Zariadenie je rozdelené do autonómnych

„domácností“ po 15 až 20 klientov. Každá má vlastnú kuchyňu, jedáleň a spoločné priestory. Personál s dobrovoľnou pomocou klientov pripravuje denne čerstvú stravu. Päť domácností = päť druhov čerstvých jedál na výber denne! Ubytovanie je v jedno alebo dvojľôžkových spálňach s príslušenstvom. Starostlivosť je 24-hodinová vrátane základných zdravotných úkonov. Zariadenia majú voľne prístupnú „komerčnú zónu“. Kaviareň, kaderníctvo, lekáreň, ambulancia alebo iné služby. Príjmy za nájom priestorov sa podieľajú na financovaní zariadenia.

Zariadenie v Karlovej Vsi má byť presne takéto. Areál bývalej škôlky na Borskej ulici je ideálnou lokalitou. Prerobenie schátratej budovy je

nevhodné. Je to ako prerábať starú nepojazdnú tatrovku na autobus MHD.

Budovu treba strhnúť a vybudovať účelové zariadenie pre seniorov. Bude potrebné nájsť peniaze a prekonať mnohé ďalšie prekážky. Tou prvou a bezprostrednou je súčasný primátor. O odstránení stavby nechce ani počuť (budova je vo vlastníctve hlavného mesta). V novembrových voľbách zvolíme, hádam, citlivejšieho primátora!

Rudolf Rosina
nezávislý poslanec

Počet ľudí odkázaných na rôzne druhy sociálnych služieb bude narastať

Prioritou Karlovej Vsi by sa mali stať sociálne veci

Mestská časť je „živý organizmus“ s veľkým množstvom úloh a kompetencií. Stará sa o školy, škôlky, cesty, športoviská, verejné priestranstvá, zeleň, odpady, spravuje obecný majetok, zabezpečuje územné plánovanie, stavebný úrad, sociálne služby, kultúru, matriku a mnoho ďalších vecí. O všetko sa treba starať tak, aby veci riadne fungovali. Ale tiež je potrebné si stanoviť určité priority, čomu sa bude venovať väčšia pozornosť a aj väčšie investície. Bol by som rád, keby sa jednou z priorít budúceho volebného obdobia stali sociálne veci. Prečo si to myslím?

Sociálna oblasť je veľkou výzvou nielen pre Karlovu Ves. Z demografických údajov vyplýva, že počet obyvateľov Karlovej Vsi v seniorskom veku bude kontinuálne narastať. Je to prirodzený jav, nakoľko najmä sídlisková časť v oblasti od Molecovej po Púpavovú je už dnes tvorená najmä našimi staršími spoluobčanmi. A taktiež už aj prví obyvatelia Dlhých dielov sa budú blížiť k dôchodcovskému veku. Nehovorím už o obyvateľoch v zástavbách rodinných domov v okolí Líščieho údolia, Svrčej, Šaštínskej, Sološnickej alebo Kuklovskej ulice. Musíme zobrať ako fakt, že takmer tretinu Karlovej Vsi budú tvoriť obyvatelia vo veku 60 rokov a viac. Samospráva sa musí na to pripraviť a venovať tomu primeranú pozornosť.

STACIONÁR JE POTREBNÝ, ALE NIE JE „LIEK NA VŠETKO“

Už roky sa v Karlovej Vsi hovorí o „stacionári“ pre seniorov alebo akomkoľvek pobytovom zariadení sociálnych služieb. Je určite potrebný a verím, že sa ho podarí v horizonte 2-3 rokov postaviť. Podarilo sa získať pozemok s objektom (Borská), ktorý treba zbúrať a na jeho mieste postaviť moderné zariadenie. Treba sa vysporiadať s financovaním výstavby a najmä so zabezpečením jeho budúceho fungovania. Máme konkrétnu predstavu ako

to zrealizovať a veríme, že v tom Karlova Ves nezostane sama a pomocnú ruku podá Magistrát Bratislavy alebo Bratislavský samosprávny kraj, ktorí majú tieto veci v kompetencii. Aktuálne však mestská časť obdržala stanovisko magistrátu zastúpené primátorom, že hlavné mesto nesúhlasí s demoláciou starého objektu. Keďže do volieb už zostáva len niekoľko týždňov, je rozumné počkať na nové vedenie mesta a následne sa pokúsiť presvedčiť magistrát, že oprava viac ako 50 rokov starého objektu a jeho prestavba podľa súčasných mo-

Aj takto môže vyzerať zariadenie pre seniorov.

derných kritérií je určite menej hospodárna ako výstavba nového objektu. Veríme, že najmä mestskí poslanci za Karlovu Ves významnou mierou pomôžu pri zlepšení komunikácie a spolupráce s magistrátom nielen v oblasti sociálnych služieb.

Postavenie „stacionára“ sa však nesmie stať jediným (aj keď ambicióznym) cieľom v oblasti sociálnych služieb. Bolo by chybou, ak by sme sociálne zariadenie považovali za „všielik“ a nevenovali pozornosť ďalším oblastiam. Stacionár bude mať obmedzenú kapacitu a nebude vedieť pomôcť všetkým Karlovešťanom, ktorí to budú v rôznych životných situáciách potrebovať.

KLÚČOVÚ ÚLOHU VŠAK BUDE ZOHRÁVAŤ OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA

Je to komplexná sociálna služba, ktorá sa stará o občana v jeho byte. Zabezpečuje mu starostlivosť a opateru. Pomáha s nakupovaním, stravovaním, hygienou, sprevádza k lekárovi, či na prechádzku a pod. Počet klientov, ktorým budú karloveské opatrovateľky poskytovať pomoc, bude narastať. Preto bude

potrebné pripraviť a zabezpečiť nárast kapacít opatrovateľskej služby ako po kvantitatívnej, tak i po kvalitatívnej stránke. Najväčším problémom sú ľudia – opatrovateľky, ktorých je nedostatok. Musíme nájsť zdroje na to, ako ich lepšie zaplatiť, ako ich motivovať a pripraviť na túto náročnú prácu.

Ďalšími sociálnymi službami, ktoré dopĺňajú opatrovateľskú službu, sú zabezpečenie stravovania pre seniorov, rozvoz stravy, zabezpečovanie služieb pracovne, prepravná služba (sociálny taxík), sprostredkovanie osobnej asistencie, odľahčovacia služba atď. Bude potrebné venovať im pozornosť a primerane ich finančne dotovať s ohľadom na rastúci počet poberateľov týchto sociálnych služieb. Sociálne služby by vhodné a potrebné účelne a efektívne spájali tak, aby v Karlovej Vsi tvorili fungujúci celok. Verím, že sa nám podarí už v budúcom roku spracovať kvalitný a komplexný Komunitný plán sociálnych služieb Karlovej Vsi podľa zákona o sociálnych službách s ohľadom na potreby karloveských občanov.

SOCIÁLNA SIEŤ MUSÍ BYŤ TAK HUSTÁ, ABY Z NEJ NIKTO NEVYPADOL

Sociálnu sieť chápem ako „záchrannú“ sieť, ktorá má slúžiť na to, aby sa nikto neocitol v takej ľudskej, zdravotnej, materiálnej, bytovej alebo ekonomickej tiesni, v ktorej by mu žiaden „úrad“ nepomohol. Dnes sa seniori ocitajú v rôznych zložitých a ťažkých životných situáciách. Mnohí sú osamelí a odkázaní na pomoc druhých. Viem o tom pomerne dosť, lebo tri roky viem v našej mestskej časti bezplatnú právnu poradňu. Za ten čas som si vypočul veľa ťažkých životných osudov. Viem, že musíme v mestskej časti nastaviť široký systém pomoci občanom v núdzi. Jednorazová finančná pomoc je len prvým krokom. Mali by sme mať nástroje na akútnu, rýchlu a účinnú pomoc ľuďom, ktorí sa ocitnú v problémoch. A nemusí sa to týkať len seniorov. V ťažkých situáciách sa ocitajú matky s deťmi, ľudia s exekúciami, zdravotne postihnutí a pod. Preto potrebujeme aj ďalšie sociálne služby ako napr. služby tzv. krízovej

Schátraný areál bývalej škôlky na Borskej ulici.

intervencie, sociálne služby na podporu rodín s deťmi a pod.

POZITÍVNE AKTIVITY

Samozrejme, že k seniorskému veku by mali patriť aj vitálne a pozitívne aktivity, ako si zaslúžene užiť „jeseň života“. Mnoho našich seniorov je v dobrej fyzickej a mentálnej kondícii. Vidím to na pravidelných stretnutiach s našimi jubilantmi nad 75 rokov. Obdivujem, ako dokážu mnohí naši starší obyvatelia šíriť dobrú náladu a optimizmus. Preto by sme mali pokračovať v podpore našich denných centier a senior klubov. V nich vytvárať

predpoklady pre plnohodnotné a všestranné trávenie voľného času. Nesmieme však zabudnúť ani na tých seniorov, ktorí nie sú radi organizovaní. Aj pre nich sme začali ponúkať možnosti exkurzií, poznávacích výletov, vzdelávania, športu a pod.

Určite bude vhodné, aby v budúcom volebnom období bola vytvorená **Rada seniorov** ako poradný orgán starostu, v rámci ktorého by boli diskutované všetky aktuálne problémy dotýkajúce sa života karloveských seniorov. A v spolupráci so stavovskými, záujmovými a občianskymi združeniami, ktorých

poslaním je podpora ľudí odkázaných na rôzne druhy sociálnej pomoci, hľadať vhodné a prospešné riešenia problémov, ktoré pred nami stoja. Verím, že spoločnými silami to dokážeme, ak bude ochota a vôľa na strane budúceho vedenia mestskej časti a budúceho miestneho zastupiteľstva.

JUDr. Branislav Záhradník
zástupca starostky
a nezávislý poslanec

Počuli ste už o islandskom modeli?

Mladí ľudia posedávajúci na lavičkách a cigaretový dym miešajúci sa so závanom marihuany, sanitka odvádzajúca 13-ročné dievča, ktoré to prehnelo s alkoholom Obrazy, ktoré, bohužiaľ, poznáme už aj na Dlhých dieloch. Čo s tým? Treba viac mestskej polície? Viac vzdelávania na školách o nebezpečenstve takéhoto životného štýlu?

V 70-tych rokoch bola islandská mládež na čele európskych tabuliek v konzumácii alkoholu, drog a fajčení cigariet. V súčasnosti vedú v presne opačnom poradí. Patria medzi „najčistejších“ teenagerov Európy. Akým spôsobom sa podarilo dosiahnuť taký významný posun?

Islandania sa nechali inšpirovať pôvodne americkým komunitným Projektom sebaobjavovania, ktorý viedol profesor psychológie Harvey Milkman. Milkman pochopil, že poučky v školách nikto nepočúva, že mladým ľuďom chýbajú životné zručnosti, ktorými by vedeli poučky uviesť do života. Pochopil, že mladí ľudia sa stávajú závislými na chemických zmenách, ktoré prebiehajú v mozgu pri užívaní drog. Ak sa im dostatočne zavčas ponúknu prirodzené neškodné alternatívy, ktoré sú schopné vyvolať podobné zmeny v mozgu, nebudú už potrebovať drogy. V jeho programe boli rizikovým teenagerom vo veku od 14 rokov ponúknuté aktivity - bolo jedno, čo si vyberú - mohli to byť športy, hudba, tanec, výtvarné umenie...

Na Islande teda na to išli systematicky - najprv rozdeli na stredných školách dotazníky, ktoré až doteraz pravidelne vyplňajú všetci študenti. Z výsledkov potom dokázali určiť konkrétne problémy mladých ľudí v krajine, ale tiež získali štatistiky o tom, koľko času trávia s rodičmi, v akých časoch sa pohybujú po vonku. Analýza dotazníkov ukázala jasné rozdiely medzi skupinami detí, ktoré nemali problémy a tými, ktorí začínali viac piť, fajčiť alebo užívať drogy. Ukázali sa štyri ochranné faktory:

- účasť na organizovaných aktivitách, zvlášť na športe, tri alebo štyrikrát do týždňa,
 - celkový čas strávený počas týždňa s rodičmi,
 - pocit, že sa o nich škola stará a zaujíma,
 - čas strávený vonku vo večerných hodinách.
- Zrodil sa národný plán, ktorý nazvali Mládež Islandu. Súčasťou plánu boli aj niektoré zmeny zákonov:
- cigarety sa nesmeli predávať osobám mladším ako 18 rokov,
 - u alkoholu stúpila hranica na 20 rokov,
 - zakázala sa reklama na tabak aj alkohol,
 - prijal sa zákon (ktorý platí dodnes), podľa ktorého nesmú byť deti vo veku od 13 do 16 rokov v noci vonku - v zime po 22.00, v lete po polnoci,
 - zvýšila sa finančná podpora mimoškolských aktivít.

Posilnila sa spolupráca s rodičmi. Rodičia boli povzbudení, aby pravidelne, a nie iba občas s deťmi trávili viac kvalitného času, dohodli sa na spoločných pravidlách (aby prestala platiť známa výhovorka - veď ostatní môžu) a zaujímali sa o ich dodržiavanie.

Výsledky na seba nenechali dlho čakať: v období rokov 1997 až 2012 sa percento detí vo veku 15 a 16 rokov, ktoré napísali, že s rodičmi často alebo stále trávia čas počas týždňa, zdvojnásobilo - z 23 na 46 percent a percento detí, ktoré aspoň štyrikrát do týždňa navštevovali nejaký organizovaný šport, sa zvýšilo z 24 na 42 percent. V tom istom čase fajčenie, pitie alkoholu a užívanie marihuany v tejto vekovej skupine kleslo.

Medzičasom sa islandský model dostal už aj

do iných európskych miest v rámci programu Mladí Európy. Ukazuje sa, že je ľahšie ho implementovať v malých rozmeroch na lokálnej úrovni ako očakávať, že sa stane súčasťou štátnych projektov. Úvodný zber údajov z dotazníkov umožňuje zobrať do úvahy špecifiká jednotlivých oblastí a tomu program aj prispôbiť.

Možno si poviete, že je to utópia, ale výsledky z Islandu sú dôkazom, že keď sa spoja dospelí s úprimným záujmom o potreby mladých ľudí, dá sa dosiahnuť veľmi veľa. Nie je to ľahké ani rýchle, je to však investícia do našej spoločnej budúcnosti. Viem, že na miestnom úrade v Karlovej Vsi už o islandskom modeli vedia. Veľmi ma potešilo, keď som sa dozvedela, že sa nadväzuje spolupráca s organizáciami, ktoré sa venujú deťom ulice. Ale nemôžeme to nechať iba na „profesionálov“. Zlepšovanie vzťahov, vytváranie a vyhľadavanie spoločných aktivít s deťmi a mladými ľuďmi z nášho okolia sú veci, o ktoré sa môžeme pokúšať všetci. Na Islande to prinieslo výborné výsledky. Nemohla by sa naša mestská časť stať pilotným projektom pre Bratislavu?

Nechcem sľubovať nereálne výsledky. Jedno je však isté - ak podporíme ľudí, ktorí už projekt pripravujú, aby v ňom mohli pokračovať, šanca priblížiť sa aspoň o kúsok Islandu porastie.

Mária Tiňová
aktivistka iniciatívy Naša Bratislava, kandidátka na poslankyňu

Kôň dvoch pánov

Kúň dvou pánů – hubenec! Tvrdí známe české příslovie. Chudákem je preto, že ak má niekto alebo niečo dvoch pánov, nemá vlastne žiadneho.

Takýmto koňom dvoch pánov je mesto, v ktorom žijeme – Bratislava. Územne je rozčlenené na sedemnášť mestských častí. V každej jednejestskej časti vykonáva správu miestna samospráva, ale zároveň aj hlavné mesto Bratislava. Prax ukazuje, že deľba kompetencií medzi hlavné mesto a miestne časti je nevhodná. Praktická spolupráca mesta a mestských častí pripomína skôr povestných dvoch kohútov na jednom smetisku, a nie účelnú decentralizáciu. Prvoradými sú osobné záujmy, nie občania mesta.

Nejednoznačnosť a nelogickosť deľby kompetencií je prvotným predpokladom nesprávnych vzťahov. Zdravý rozum nemôže pochopiť, že kus trávnika je v správeestskej časti a vedľajší kus zase v správe hlavného mesta. Že sneh na jednej strane ulice má odhŕňať mestská časť a na druhej táto povinnosť náleží hlavnému mestu. Že v niektorých veciach je obcou mestská časť a v iných zase mesto Bratislava ako celok.

Tragickým je vlastníctvo obecných pozemkov. Ich správcom a vykonávateľom vlastníckych práv a povinností je hlavné mesto Bratislava. Predaj pozemkov už dlhé roky sanuje mestský rozpočet. Nečudo, že sa mesto správa k mestským častiam macošsky. Ich prosby o zverenie

alebo prenájom obecných pozemkov na verejnoprospešné účely – napr. stavbu športovísk, rozšírenie parkovacích kapacít a pod. vytrvalo ignoruje. Prinajmenšom k mestskej časti Karlova Ves sa takto správa terajší primátor. Žiadnej so žiadostí vedenia Karlovej Vsi o pozemky nevyhovel. Veď iste, čo je zverené alebo prenájaté mestskej časti, sa nedá predať!

V správe hlavného mesta je aj nakladanie s odpadmi, verejná doprava, mestské osvetlenie, mestská polícia a iné činnosti. Žiadosti a prosby samospráv mestských častí, ktoré tlmočia potreby obyvateľov, sú vytrvalo ignorované.

Osobitnou kapitolou je parkovanie. Bratislavským primátorom už roky neprechádza návrh parkovacej politiky. Je to najmä preto, že za týmto názvom sa v skutočnosti skrýva iba návod na výber parkovného a s parkovacou politikou má pramálo spoločného.

Nechceme však navodiť stav, že na jednej strane sú dobré mestské časti a na druhej zlé hlavné mesto. To by bolo príliš jednostranné. Isté však je, že situáciu je potrebné zmeniť. Obyvateľov nezaujíma, kto má čo na starosti, ale aby bol poriadok a aby veci fungovali. Preto je spolupráca mesta a jeho mestských častí nevyhnutná!

Povestný prvý krok k zmenám môžeme my všetci – obyvatelia Karlovej Vsi urobiť už v jesenných komunálnych voľbách. Volíme nielen starostu a miestne zastupiteľstvo, ale aj primátora a troch poslancov do mestského zastupiteľstva. V terajšom volebnom období zastupovala dôsledne záujmy Karlovej Vsi jedine terajšia starostka. Ostatní dvaja zástupcovia hlasovali temer vždy proti záujmom Karlovešťanov. Zákaz hazardu v Bratislave padol na jednom jedinom hlase. Vlastne ani nie na hlase, ale na osobe bývalej starostky Hanulíkovej. Ktorá síce nehlasovala, ale tým, že sa zaprezentovala, zvýšila kvórum o jeden hlas. Práve o ten jeden hlas zákaz hazardu neprešiel!

Hlasovania týchto dvoch poslancov v prípade zverovania pozemkov, prenájmu športovísk a ďalších vyvolávajú pochybnosti o tom, koho záujmy zastávajú. Je zrejmé, že zástupcovia našej mestskej časti by mali vždy zastávať potreby Karlovej Vsi. Zvoľme si takých!

Rudolf Rosina
nezávislý poslanec

Park Iva Nesrovnala

Grigorij Alexandrovič Poťomkin sa stal známy nie len tým, že po ňom pomenovali krížnik, ale aj tým, že za jeho vlády vošiel do dejín pojem potemkinovské dediny. Esťou chcel vyvolať zdanie existencie niečoho, čo v skutočnosti neexistovalo. Postavil kulisy niečoho, čo malo byť, ale v skutočnosti nebolo a boli len atrapy.

Kedže sa roztrhlo vreco s kandidátmi na primátora, aj ten súčasný sa čini. Okrem iného založil facebookovú stránku „Ivo Nesrovnal pre Bratislavu“. Tu prezentuje svoje úspechy a starostlivosť o mesto. Otázka znie, či to nie sú len atrapy alebo povestná potemkinovská dedina na prikrášlenie holej skutočností. Položme si teda aj otázku, čo urobil primátor pre Karlovu Ves?

Ako prvé musí každému napadnúť rekonštrukcia električkovej trate. Podľa pôvodných zámerov už mala byť ukončená. Od Mosta SNP až do Dúbravky. V skutočnosti sa ani len nezačala. Nezačala sa pre nepripravenosť in-

vestora. Hlavné mesto nemá doposiaľ projekt dopravného riešenia počas výstavby. Pamätáme si, ako kolabovala doprava pri prácach na kanalizačnom zberači pri Riviére. Poznamenávam, že na riešenie dopravnej situácie v Karlovej Vsi, najmä pri rekonštrukciách a nepredvídaných výpadkoch, je prioritne potrebné zoštvorprúdniť Harmincovu ulicu v Dúbravke a vyriešiť spojenie Karloveskej so Starými Gruntami. Existujúca komunikácia nepostačuje ani pre súčasnú prevádzku, nieto ako obchádzková trasa. Za celé volebné obdobie sa zanedbávali nadchody, nechali rozpadáť schody, zastávky na Karloveskej s odôvodnením, že čoskoro sa to v rámci rekonštrukcie vyrieši. Nevyslo sa nič.

Druhým činom pre Karlovu Ves bolo vyhlásenie primátora, že medzi čerpacou stanicou Shell a poisťovňou Allianz vybuduje park. Tu pred asi dvoma rokmi ukončila BVS-ka rekonštrukciu kanalizačných zberačov. Jej povinnosťou bolo parcelu na záver zrekultivovať, upraviť a vykonať výsadbu. V tomto smere prebehli aj nádejné rokovania s vedením mestskej časti. Do hry však vstúpil primátor. Ten v rámci televíznej promoakcie vyhlásil, že tam postaví pre Karloveštanov park. Na verejnosť prenikla informácia, že má stáť 400 tisíc eur! To je asi 120 eur na meter štvorcový! Nestalo sa nič. Keď výška buriny v tejto lokalite presiahla jeden meter, objavila sa na facebooku uštipačná stránka „Park Iva Nesrovnala“. Možno pričinením práve tejto stránky začalo hlavné mesto pozemok aspoň sporadicky kosiť. Doposiaľ sa nepodarilo obstaráť realizátora diela. Nikto sa o zákazku neuchádzal. Jediné, čoho sme sa dočkali, je päť tabúľ, ktoré nám oznamujú, že na tomto mieste má raz nejaký park byť a upozorňujú, aby tam nikto nič nevysádzal.

Ak chcel primátor investovať do Kalovej Vsi také veľké peniaze, mohol začať napríklad ko-

munikáciou na Starých Gruntoch. Tam by sa tie peniaze celkom iste zišli viac.

Napokon sa mi pred očami zjaví karloveská knižnica. Knižnicu prevádzkuje mestská časť, ktorá ju má v podnájme od hlavného mesta. Hlavné mesto ako majiteľ a správca budovy vykonáva takmer nulovú aktivitu. Toto netreba komentovať, stačí sa pozrieť na kontrast medzi knižnicou a susediacou Karloveskou

Klubovňou. Poznamenávam, že pre mestskú časť Karlova Ves je budova knižnice „cudzí majetok“, a preto zo zákona nesmie doň investovať.

Napadá mi ešte všeličo. Napríklad karloveskí cyklisti a ich prejazd po nábřeží po faktickom zrušení cyklotrasy európskeho významu. Napadajú mi aj vodiči, ktorým sa pri Zuckermandli postavili do cesty ďalšie dva semafore. Ďalšia tortúra ich čaká na nábřeží počas výstavby na území PKO a po nej. Napadajú mi aj bežní užívatelia verejnej dopravy, ktorí sa márne dožadujú úpravy grafikonov, linkových trás alebo klimatizovanej tridsaťdvojky.

Rád by som aspoň na záver spomenul niečo pozitívne, čo urobil primátor pre Karlovu Ves. Problém je, že mi nič nenapadá! To, čo sa zlepšilo, je vo väčšine prípadov zásluha miestnej samosprávy.

Peter Lenč
nezávislý poslanec

V krajine, kde si investor nájde cestu aj bez cesty

Ťažké mraky nad Slniečným údolím

Asi 700 metrov od Vodárenskej záhrady nad Devínskou cestou sa nachádza málo známe príkre údolíčko. Našiel si ho pred necelým storočím slovenský kňaz a politik Ferdiš Juriga a na vyvýšenom mieste si postavil letné sídlo, ktoré nazval Jurigradom. Jurigrad pripomína aj názov zastávky autobusu na Devínskej ceste.

Jurigrad už nenájdete, ale donedávna v tomto údolí spokojne a pokojne nažívalo zopár obyvateľov vo svojich domovoch. Potom prišiel niekto, skúpil, čo sa dalo a idylka skončila. Údolie nazval Slniečným a rozbehol úplne nový príbeh. Tento je ale bez romantiky, zato plný napätia, úkladov a zloby.

Pôvodným obyvateľom žijúcim tu niekoľko generácií nový sused najskôr ukázal peknú tvár. Ale to netrvalo dlho. Len dovtedy, kým nezistil, že si budú brániť svoj domov. Hlavným problémom je, že najskôr tesne pri Devínskej ceste postavil bytový dom. Touto stavbou definitívne znemožnil dopravné napojenie zvyšku údolia a aj svojich vlastných projektov na Devínsku cestu. Vzápätí sa rozhodol postaviť v strmom údolíčko niekoľko ďalších bytových domov s desiatkami bytov. Náš karloveský stavebný úrad správne trvá na vyriešení dopravného napojenia na Devínsku cestu. Veď aj laik dnes vie, že taká rozsiahla stavba pritiahne stovky áut. A na miesto dnešnej strmej cesty sa už nezmestí ani chodník pre chodcov.

Nahnevany investor sa po márných pokusoch obrátil na okresný úrad. Nastal dramatický zvrat. Okresný úrad celý prípad odobral nášmu úradu - vraj pre komplikované miestne podmienky. Oddelil stavby od dopravného pripojenia. To sa vraj vyrieši samostatne. Bytové stavby umiestnil, a teda fakticky už nič nebráni v ceste ich povoleniu.

Zúfalí pôvodní obyvatelia sa bránia z posledných síl. Stavebník im nato postavil do jedinej

prístupovej cesty prekážku, a tým ich odrezal od sveta. Ozývajú sa už aj znepokojení obyvatelia hotovej stavby pri Devínskej ceste. Tým poslal oznámenie, že vlastní vodovodné pripojky a že ich odpojí od vody. Karloveský úrad zatažuje obvineniami a súdnymi ťahanicami.

Slniečné údolie sa zmenilo na bojové pole. Tak, ako na mnohých miestach v Bratislave. Na jednej strane obyvatelia, ktorí nechcú nič iné, len to, čo im náleží, jeden slušný úrad, ktorý trvá na dodržiavaní zákonov a na druhej strane

arogantný investor, ktorý si vyšliape chodník až nahor a vybaví si aj nevybaviteľné. Tento príbeh je smutný, ale skončí až vtedy, keď poriadni ľudia, poriadni úradníci a poriadni politici rezignujú. Dúfam, že sa to nestane. Nám zatiaľ ostáva o týchto veciach nahlas hovoriť, písať a protestovať.

Peter Buzáš
nezávislý poslanec

Od zvukárskeho mixpultu až po doplňovanie farmárskych automatov

Meno Lukáš Majer je mnohým obyvateľom Karlovej Vsi dosť známe. Viete, kto to je a čím sa živí? Živí sa jedlom ako každý z nás, na ktoré sa snaží si zarobiť.

Aké je to zarábanie? V období, keď v Karlovej Vsi bola na poste starostky pani Hanulíková, robil zvukára na kultúrnych a spoločenských akciách tu Karlovke. Vtedy sa mu podarilo kúpiť od mestskej časti byt za 1400 eur.

Skúšal sa uplatniť aj v politickej sfére. Objavil sa na kandidátnej listine Strany zelených Slo-

venska v posledných parlamentných voľbách. Kládiete si otázku, čo robí teraz? Určite si mnohí z Vás všimli na niektorých miestach v Bratislave farmárske automaty, napríklad na Molecovej ulici pri zástavke alebo na pešej zóne Pribešova, pred potravinami Billa. Spomínané automaty dopĺňa pán Lukáš Majer. Zároveň stavia stavbu v Liščom údolí pri Lidli, s ktorou majú na stavebnom úrade veľké

problémy. Zdá sa, že je tam len nastrčenou osobou a veľký dom stavia v skutočnosti niekto iný. Hádajte, kto by to mohol byť?

Michal Halapin
aktívny občan

Vitajte na Veternicovej 20

Ako sa darí elokovanému pracovisku Spojenej školy sv. Františka z Assisi

Prvého septembra 2018 začal tretí školský rok, kedy karloveská cirkevná škola privíta žiakov 1. až 3. ročníka ZŠ vo zverených priestoroch na Veternicovej 20. Do 11 tried na Veternicovú nastúpi 248 detí. Časť z nich priviedli rodičia do našej školy ako svoje prvé dieťa, ďalší už majú na našej škole súrodencov.

Ako vyzerá náš život na Veternicovej 20 v prvých dvoch rokoch? Dobrodružne.

V apríli 2016 sa do 1. ročníka ZŠ Spojenej školy sv. Františka z Assisi v Karlovej Vsi zapísalo 140 detí. Do budovy na Karloveskej 32 sme mohli prijať maximálne 2 x 25 detí, pričom viac ako 60 zo zapísaných detí už u nás malo súrodencov. S ťažkým srdcom sme sa chystali nepriať väčšinu detí – z kapacitných dôvodov.

V tých mesiacoch vrcholila snaha Miestneho úradu v Karlovej Vsi riešiť existenčné problémy obecnej školy ZŠ Veternicová. Vedenie školy spolu s aktivistami z radov rodičov prekvapujúco odmietlo návrh na zachovanie ZŠ Veternicová ako elokovaného pracoviska najbližšej školy – ZŠ Alexandra Dubčeka na Majerníkovej ulici. Tak bola obecná škola ZŠ Veternicová zrušená a školská budova na Veternicovej zostala bez užívateľa. Logickým dôsledkom tohto vývoja bola naša snaha vziať do správy a užívania školskú budovu na Veternicovej. Neboli sme na to pripravení – ani vedenie školy, ani rodičia zapísaných detí na našu školu. Nikto nečakal, že by sa deti zapísané na cirkevnú karloveskú školu mohli od septembra učiť na Veternicovej. V rekordnom čase, počas leta, sme museli zvládnuť zaradenie elokovaného pracoviska Veternicová 20 ako súčasť Spojenej školy sv. Františka z As-

sisi. Na samotnú prípravu priestorov vnútri školy sme mali iba tri dni.

Nikto neľutoval námahu ani osobnú obeť. Uprednostnenie spoločného dobra pred individuálnymi záujmami posilnilo komunitu rodičov a zamestnancov školy. Prejavilo sa to na účasti rodičov na akciách školy, no najmä na brigádach a všemožnej podpore školy, ktorú rodičia našich žiakov považujú za vec spoločného záujmu a starostlivosti.

Školský areál na Veternicovej je ideálny pre menšie deti – pre prvý stupeň ZŠ. Všetko majú bezpečne dostupné pod jednou strechou v tichom prostredí. Hoci sme dostali do správy pomerne novú školskú budovu, museli sme za dva roky odvieť obrovské množstvo práce: odstrániť zatekanie do budovy, opraviť nefunkčné toalety, vybaviť triedy efektívnym tienením pred horúcim slnkom, odstrániť plesne a vymalovať viacero priestorov. Jedna trieda je dva roky nepoužívaná a umelo vysušaná, pretože bola dlhodobým zdrojom vlhkosti a plesní. Investovali sme aj do infraštruktúry – vybavili všetky triedy počítačmi a dataprojektormi, zriadili novú PC učebňu. Zaviedli sme profesionálny vysokorychlostný internet s wifi pokrytím, pretože celá škola efektívne využíva elektronickú triednu knihu, žiacku knižku a ďalšie nástro-

je na okamžitú komunikáciu pre žiakov, rodičov i zamestnancov školy.

S pomocou rodičov sme revitalizovali aj školský areál – opravili ploty, vyčistili okolie, osadili nové hracie prvky. Naša filozofia je jednoduchá – škola je dobré miesto pre život a rast detí a mládeže a má potenciál slúžiť všetkým obyvateľom – jej areál je, podobne ako na Karloveskej 32, denne navštevovaný verejnosťou.

Vytrvalým upratovaním, zveľaďovaním a priateľským prístupom k návštevníkom sme prakticky eliminovali vandalizmus na Karloveskej 32. Na Veternicovej sa ešte, žiaľ, občas vyskytnú asociálne prejavy ľudí, ktorí nepochopili, že sú vítaní ako priatelia, ak si chcú zašportovať, oddýchnuť alebo len tak pobudnúť v kultúrnom, čistom a bezpečnom prostredí školského areálu. Našťastie, vítaných návštevníkov je čoraz viac – i dnes, keď dopisujem tento text, za oknami riaditeľne počujem odrazy lopty, priateľskú vravu ľudí, vnímam to jednoduché dobro a pokoj a som vďačný, že toho môžem byť súčasťou.

Ján Horecký
nezávislý poslanec

Les Sitina – prehliadaný kúsok Mestských lesov Bratislavy

Schopnosti lesa v oblasti ekologickej a environmentálnej sú predovšetkým vo funkcii pôdoochranej, hydrickej, habitatovej pre mnohé druhy živočíchov, rastlín či mikroklimatickej pri zmiernovaní extrémnych letných teplôt v okolí.

Les Sitina je síce rozlohou malý, ale lokálnym významom určite veľmi významný lesný biotop preukazujúci svoje schopnosti predovšetkým v urbanizovanom prostredí hlavného mesta. Tento kúsok lesa patrí (podobne ako aj lesy Malých Karpát) pod správu Mestských lesov v Bratislave. Zatiaľ čo mestské lesy sú v centre záujmu a sú patrične a citlivo spravované, náš lesík je na pokračujúci záujmu. Naopak, je stále viac utláčaný zo všetkých strán developerskými a stavebnými aktivitami.

Les, samozrejme, nie je bez života a má svojich zvieracích a rastlinných obyvateľov, náv-

števníkov a obdivovateľov. Ako rezident tejto lokality sa radím tiež do nemalej skupiny návštevníkov – obdivovateľov. V najbližšom období chceme v Občianskom združení Iniciatíva Naše Karpaty spolu s ďalšími odborníkmi predložiť projekt pre náučný chodník tohto miesta a prinavrátiť zašlú slávu tejto lokality, ktorá si to rozhodne zaslúži.

Milan Ďurica
aktivista iniciatívy
Naša Bratislava,
kandidát na poslanca

Revitalizácia verejných priestranstiev v znamení boja s klimatickými zmenami

Čo sa kedysi považovalo za extrémne, je dnes bežné. A to platí aj pre počasie. Tento rok sme sa opäť presvedčili o tom, že časy sa skutočne menia, a to globálne.

Severnú pologuľu ničia požiare a extrémne suchá, inde sú zase obyvatelia vystavení mohutným privalovým dažďom, cyklónom a pod. Na Slovensku sme požehnaní miernym klimatickým pásmom, no aj jeho charakter sa pomaly, ale iste mení. Zmeny klímy nie sú rozprávkou a práve v mestách sú značne citelné. Aj v Bratislave padajú posledné roky teplotné rekordy, a to nielen v letnom období, ale počas celého roka. Priamo s otepľovaním súvisia aj privalové dažde a deštruktívne búrky sprevádzané silným vetrom, na túto priamu súvislosť už upozornili aj slovenskí meteorológovia.

Karlova Ves sa môže tešiť naozaj priaznivej, výnimočnej polohe v objatí lesa, z juhu lemovaná Dunajom, jeho meandrujúcim Karloveským ramenom a križovaná nie veľmi viditeľnou Suchou Vydricou. Extrémne zmeny počasia, doteraz charakteristické skôr pre iné oblasti sveta, sa dotknú skôr či neskôr aj nás. Preto je najvyšší čas vytiahnuť hlavu z piesku a začať premýšľať a jednať racionálne so zreteľom na budúcnosť. Napriek tomu, že nás obkolesuje zeleň i drahocenná voda, môžeme sa ísť prejsť do chládku Liščieho údolia, Karloveskej zátoky či lesov tiahnucich sa až k Devínskej Kobyli, husto zastavané časti našej mestskej časti predstavujú problém. Panelové domy a betónové či asfaltové povrchy kumulujú obrovské množstvo slnečnej energie. Sú navyše esteticky neprijemné, ľudsky nevľúdne, neposkytujú žiaden tieň, do rána sálajú do okolia teplo, odvádzajú vzácnu zrážkovú vodu do kanálov... A to je stále len časť problému.

Riešení sa ponúka viacero. Na začiatku je ale potrebné zrevidovať doterajšie prístupy pri revitalizácii verejných priestranstiev. Nová, bezúdržbová asfaltová prikrývka či krajšia betónová dlažba na úkor trávnatých plôch, odstránenie otravných stromov, ktorým „drzo“ opadávajú listy... tento dlhoročný prístup je priamou cestou do pekla. Preto je nutné oceniť odlišný prístup a naštartované projekty súčasného vedenia mestskej časti, ktoré porozumelo nevyhnutnosti trvalo udržateľných riešení, ktoré zmierňujú dopady extrémneho počasia. V správne nastavenom trende je potrebné pokračovať a k revitalizácii verejných priestranstiev či obnove budov pristupovať ekologicky, ľudsky a inovatívne. V našom spoločnom záujme by mala byť predovšetkým ochrana zelene a biodiverzity, vodných tokov, znižovanie environmentálnej záťaže na prírodné prostredie (redukcia produkovaného odpadu a jeho efektívna recyklácia, podpora alternatívnych foriem prepravy, obehovej ekonomiky či lokálnych produktov atď.).

Skvelou ukážkou nového prístupu by sa mohli stať bohom zabudnuté verejné priestranstvá (väčšinou kvôli nevysporiadaným vlastníckym vzťahom či nezájmu vlastníka) v Karlovej Vsi, ktoré sa v posledných dekádach ešte nedočkali svojej revitalizácie. Jedným z takýchto priestranstiev je aj Jurigovo námestie, ktoré na svojich terasách a ploche viac ako 6000 m² kuluje obrovské množstvo tepla, neposkytuje takmer žiadny tieň a už vôbec nie je príjemným prostredím pre život a oddych. Rozsiahle po-

vrchy pokryté asfaltom či betónovou dlažbou vrátane nevyužitých striech polyfunkčných objektov siahajú od Adámiho ulice až po budovu Allianz za električkovú trať. Tento priestor potrebuje revitalizáciu nielen kvôli svojmu veku a dezolátnemu stavebno-technickému stavu, ale aj kvôli svojmu charakteru. Pár stromov, desiatky neobsadených lavičiek, čudné murované skulptúry či nevyužitá plocha s hojdacími koníkmi. Takto vyzerá realita, potenciál na príkladnú zmenu je však ohromný.

Pri správnom prístupe môže tento priestor poskytnúť vhodné, príjemné podmienky pre tunajších obyvateľov a v širšom meradle prispieť k zmierneniu dopadov klimatických zmien v meste. Rozširovanie zelených plôch (vrátane striech a vertikálnych plôch), výsadba drevín (alebo osadenie v črepníkoch), zachytávanie dažďovej vody, hmyzie boudy, menšie vodné plochy, či komunitné záhradky... To je len časť možností. Okrem funkcie komunikačnej, rekreačnej či športovej by mal mať takýto revitalizovaný priestor aj hodnotu estetickú či edukatívnu. Veď naše okolie je našou vizitkou a o jeho charakter sa musíme pričiniť všetci. Preto by sme ho mali spoločnými silami zveľaďovať a chrániť. Žiaľ, až príliš často sa stáva, že náš domov končí za prahom našich dverí.

Matej Kotal
aktivista iniciatívy Naša
Bratislava, kandidát
na poslanca

Ďakujeme za každú odozvu na adrese nasakarlovaves@gmail.com
Tento materiál pripravujeme vo svojom voľnom čase.
Náklady na tlač a poštovné si hradíme z vlastných prostriedkov.

